

HET CIVILISTISCH MANIFEST (2000)

I. NAAM

Dit manifest zal handelen over de crisis waarin de westerse civilisatie, dus de beschaving ofwel cultuur, zich bevindt. Tevens zal getracht worden de weg te vinden die begaan kan worden teneinde onze civilisatie niet enkel voor een verdere neergang te behoeden, maar weer bergopwaarts te doen gaan. Vandaar de naam: 'Het Civilistisch Manifest'.

II. GLOBALE BESCHOUWING VAN DE HEDENDAAGSE CRISIS

De diepste grond van de huidige geestelijke crisis in de westerse wereld is hierin gelegen dat nogal wat mensen zijn ontworteld van hun geestelijke voedingsbodem: hun is in geestelijke zin de bodem onder hun voeten weggeslagen.

Dientengevolge stuurloos zwalken zij rond over een oceaan van verwarring, vol dwaallichten en verraderlijke stromingen. Een dominante geestesstroming in onze westerse wereld tracht expliciet of impliciet de mens te maken tot een vernietiger van hetgeen zich vanuit de menselijke natuur en via de menselijke ervaring in de loop der geschiedenis ontwikkeld heeft en tot een aanbieder van alwat 'progressief' heet te zijn, doch in waarheid tegennatuurlijk, dwaas en geëxalteerd, doch bovenal zelfvernietigend is.

Fenomenen van deze op drift geraking en stuurloosheid zijn ondermeer de verabsolutering van het autonomiebeginsel (riskante psychiatrische patiënten kunnen soms moeilijk worden opgenomen), het laten prevaleren van de privacy en het belang van misdadigers ten nadele van de veiligheid in de samenleving en het rigoreus doortrekken van het gelijkheidsbeginsel (het 'homohuwelijk' bijvoorbeeld) ook waar dit tot ongerijmde consequenties leidt.

Het geestelijk kenmerk van ons tijdsgewricht kent een aantal karakteristieken, die zich projecteren in de regeerstijl. Vandaag reflecteert de *Zeitgeist* zich uitgesproken in de visie op en van de overheid. Voor onze bestuurders geldt derhalve in sterke mate het woord van een Frans politicus uit de negentiende eeuw: *"Ik ben hun leider, ik moet hen dus volgen"*. Welke zijn zoal geestelijke tijdskenmerken?

A. Individualisme

Een sterk redeneren vanuit het 'ik-gerichte'. *"Ik vind dat..."; "ik heb het recht om..."; "ik vind dat fijn, en dus..."* Deze mentaliteit brengt met zich mee dat er slechts in geringe mate vanuit verbanden wordt gedacht en gevoeld. Dus niet vanuit het volksverband (denk bijvoorbeeld aan vaderlandsliefde, nationaal gevoel, nationalisme...) en niet zozeer vanuit familieverbondenheid, ja zelfs gezinsverband. We weten allen dat in onze tijd het gezinsverband als coherente en affectief op elkaar betrokken basiseenheid met een hiërarchische structuur in de samenleving door menige invloed van buitenaf en tengevolge van een sterke accentuering van de 'ik-gerichte' mentaliteit onder druk is komen te staan. Deze tendens is ingeluid door ontwikkelingen die de groepsbinding hebben verminderd, zoals de urbanisatie en de ontkerkelijking.

De solidariteit tussen verder verwijderde verwanten dan de eigen gezinsleden is ook sterk geërodeerd. We zijn veraf komen te staan van de clangeest binnen de *'extended family'*. Nationaal besef, vroeger vaderlandsliefde geheten, is een schaduw van wat het eens geweest is. Naast evidente nadelen uit een oogpunt van cohesie van de samenleving en sociale controle wil ik niet ontkennen

dat deze ontwikkeling in sommige opzichten het leven ook aangener heeft gemaakt. Echter, ingevolge de huidige *Zeitgeist* schiet de individualisering door en leidt tot atomisering van de samenleving.

B. Secularisatie

De geloofssubstantie is sterk geërodeerd. Geloofskennis is veelal niet meer aanwezig en de relevantie van het christelijk geloof voor het maatschappelijk handelen wordt als zwak ervaren, behalve uiteraard in overtuigd-christelijke kring. Het aantal kerkeleden heeft, zeker ook in Nederland, een historisch dieptepunt bereikt en daalt nog gedurig. Bij niet-weinigen, zeker ook onder de jeugdigen, is deze tendens mede oorzaak geweest van het afslijten van de gewetensfunctie, de ethische code, hetgeen weer leidt tot het volgende verschijnsel.

C. Criminalisering

Alle categorieën misdaden, helaas ook de meest afgrijselijke, laten in de jongste geschiedenis een duidelijke stijging zien, met als gevolg niet alleen grotere subjectieve onveiligheidsbeleving maar ook objectief veel meer kans op slachtofferschap dan vroeger.

D. Multi-culturalisering

Het denken in termen van 'ons vaderland', 'ons volk', 'onze taal', waar we trots op zijn, 'onze geschiedenis', etc., wordt als niet politiek-correct, als ouderwets nationalistisch afgedaan. Alle culturen worden als gelijkwaardig beschouwd krachtens een doorgesloten, dogmatisch cultuurrelativisme; de (wenselijke) dominantie van de Nederlandse cultuur binnen Nederland wordt gerelativeerd, tolerantie en pluriformiteit zijn de hoogste waarden. Uiteraard zijn er onafhankelijke geesten geweest als, bijvoorbeeld, Frits Bolkestein, de publicist Paul Scheffer met zijn essay 'Het multiculturele drama', en wijlen mr. G.B.J. Hiltermann, die tegengas hebben gegeven en – in enkele gevallen nog steeds – geven. Het is zo langzamerhand een wijd open deur intrappen te stellen dat de grootschalige vestiging van niet-Europese allochtonen heeft meegebracht dat er buitengewoon ernstige problemen zijn ontstaan, van sociale –, veiligheids –, onderwijskundige – en financiële aard. Deze problemen versterken elkaar en zullen alleen maar toenemen. Onder onze voeten verandert het land. En het parlement zweeg..., althans tientallen jaren lang. Wie zei daar iets over het parlement als geloofwaardig debatteer- en beslissingscentrum met betrekking tot belangrijke maatschappelijke vraagstukken? Of heerst misschien ook daar door *political correctness* gedicteerde lafheid en opportunisme?

E. Economisering en technocratisering

Centraal in de gedachten- en belevingswereld staat het financieel-economisch te behalen voordeel, het HEBBEN, meer dan het ZIJN. Hiervoor moet veel wijken; het doel heiligt immers de middelen en wie kunnen hiervoor beter ingezet worden dan technocraten, waardevrije managers, die voornamelijk denken in termen van geld en glamour van de organisatie?

F. Consensus of overlegcultuur

Dit aspect, op schijnbaar enigszins gespannen voet staand met het individualisme als kenmerk, houdt in, dat net zo lang wordt doorvergaderd tot er een compromis tot stand komt waar alle belanghebbenden of partijen zich in kunnen herkennen: de zogenaamde win-win-situatie. Niemand is dus de baas die beslist en de knoop, gehoord de betrokkenen, doorhakt. De hoogste taak voor de

zogenaamde gezaghebber is om draagvlak te creëren voor besluiten die zo algemeen mogelijk worden geaccepteerd. De schaduwzijde is dat zelden effectief kan worden ingegrepen of krachtdadig het mes in een wantoestand kan worden gezet. De bereikte oplossingen zijn dan in wezen schijnoplossingen, krachteloze politieke compromissen die water en vuur met elkaar proberen te verenigen. Teneinde dan nog zulke compromissen uit te dokteren, wordt uiteraard buitensporig veel tijd en energie gebruikt. Bovendien ziet men dikwijls dat categorieën betrokkenen maatregelen genomen door de centrale overheid saboteren, dus deze niet of zo soepel uitvoeren dat het effect verdampt. Het zo zwaar onder vuur gelegen hebbende WAO-compromis (Wet op de Arbeidsongeschiktheid) van een aantal jaren geleden verhindert niet dat het aantal arbeidsongeschikten doorgroeit naar het miljoen (!). Maatschappelijke instanties boycotten de Koppelingswet (inhoudend dat alleen de legaal aanwezige en werkende aanspraak kan maken op de sociale voorzieningen) en bieden uitgediende asielzoekers onderdak.

G. Onderwijs- en opvoedingscrisis

Wij zien dan dat 'kritische' opvoeders en voorlichters de aan hun zorgen toevertrouwde pupillen trachten los te weken van een scala van morele waarden en normen welke deels het Christendom, deels de menselijke natuurlijke ethiek zélf tot bron hebben. Het betreft hier onder meer het ouderlijk gezag, het respect voor anderen, het logische feit dat geen samenleving een zeker gezag kan ontberen alsook de evidentie dat niet altijd aan ieders oordeel gelijke waarde behoeft te worden gehecht. Te weinig wordt ook de nadruk gelegd op het versterken van eigenschappen als: eerlijkheid, arbeidszin, verantwoordelijkheidsbesef ten aanzien van de gemeenschap, hoffelijkheid en dergelijke, zonder welke geen samenleving 'leefbaar' kan zijn. Geen wonder dan ook dat de laatste jaren de criminaliteit sterk gestegen is vanwege het verzwakkende normbesef. In plaats daarvan wordt – soms bewust – aangekweekt: een destructieve houding ten aanzien van de westerse samenleving zoals deze zich heeft ontwikkeld, opstandigheid en vijandigheid tegenover ieder gezag dat wordt aangetroffen, een zich afzetten tegen de waarden en normen uit het ouderlijk milieu en ongemanierdheid. Dit alles wordt dan nog gekoppeld aan een geschiedenisinterpretatie welke minderwaardigheids- en schuldgevoelens aankweekt door de ontwikkeling van de westerse civilisatie in een zo slecht mogelijk daglicht te stellen en die tezelfdertijd een schoolmeesterachtige pedanterie bijbrengt ten aanzien van voorgangers en hen die zich nog niet tot de progressieve religie bekeerd hebben.

H. Crisis van de politiek

De politieke partijen hadden – en hebben – als roeping vanuit een coherente totaalvisie op de samenleving transmissiekanaal te zijn voor de maatschappelijke en staatkundige aspiraties van het politiek bewuste deel van de bevolking, althans van het electoraat. Deze functie maken zij minder en minder waar. Immers, de 'ideologische veren' zijn in belangrijke mate afgeschud, de tijd van de 'grote verhalen' is voorbij. Bovendien brengt de individualistisch-hedonistische tijdgeest met zich mee dat de burger nogal eens calculerend is geworden in functie van het gepercipieerde eigenbelang, zich terugtrekt in *cocooning*, en steeds minder geneigd is zich vanuit een politiek-coherente totaalvisie te engageren. De politieke partijen lijden aan een toenemend ledenverlies en verstomming van het politiek debat en verworden tot uitzendbureaus voor politieke functies van personen die op de televisie 'goed overkomen' en vooral aan het belang van de club in enge zin loyaal zijn. Dit dan met uitzondering van enkele geprononceerde kleinere partijen. Natuurlijk betreft het hier een generalisatie en geldt het hierboven geschetste beeld zeker niet voor alles en iedereen, maar daarmee is de gesignaleerde trend nog niet onjuist.

Het paarse kabinet (in Nederland, maar ook in België) vertegenwoordigt zeer wel de tijdgeestkarakteristieken. Het verenigt vrijzinnige liberalen en sociaal-democraten die hun

ideologische veren hebben afgeschud, zodat water en vuur samen kunnen gaan. Het is technocratisch en pragmatisch, veel meer dan visionair. Het stimuleert de individualisering in de samenleving, onder het mom van zelfbeschikking, door te bevorderen dat echtgenoten beiden zoveel mogelijk economisch zelfstandig worden en in het arbeidsproces moeten participeren; het stelt het huwelijk ook voor homorelaties open; het laat (vermeende) economische belangen prevaleren boven welzijn en milieu (Betuwelijn); het vereconomiseert en dehumaniseert de gezondheidszorg door bezuinigingen en zeer klokbewust te laten werken. Doordat voortzets steeds met compromissen gewerkt moet worden, is het evenmin in staat gebleken effectief de stroom asielzoekers en illegalen terug te dringen. Het is ook niet in staat een afschrikwekkende vuist te maken tegen de harde criminaliteit en bijvoorbeeld de kolossale omvang van de drugshandel in Nederland en de export van chemische drugs af te knijpen. Het is in het geheel niet ervan gediend om wangedrag te bekritisieren: als Nederlandse jongeren massaal zich misdragen tijdens vakanties in Zuid-Europa zul je bijvoorbeeld geen minister iets horen zeggen. Opvallend is ook dat de grootste oppositiepartij er (nog) niet in slaagt een enthousiasmerend antwoord op deze regeerstijl te bieden.

III. DE REMEDIE

Wij stellen ons nu voor de opgave de anti-*Zeitgeist*politiek te articuleren, door tegenover het negatieve het positieve te stellen. Aan effectieve actie moet immers reflectie voorafgaan. Dat wil bijvoorbeeld zeggen het bevorderen van het solidaire in plaats van het solitaire, het opkomen voor het milieu en tegen betonfetisjisten, de menselijke aandacht en zorg stellen boven het poenscheppen, een ijzeren vuist maken tegenover criminaliteit, onveiligheid, drugs- en drankmisbruik, het kleinschalige gebeuren op mensenmaat bevorderen tegenover ziellose megastructuren. Zonder een coherente maatschappijfilosofie, die overtuigend en pakkend aan de man en de vrouw wordt gebracht, gaat dit niet.

Hoe nu zouden de hoofdlijnen van zulk een principieel en ideëel denken tegenover het waarde vrije technocratisch-pragmatisch managen er uit kunnen zien?

a. Er is een onveranderlijke transcendentale (dit is een het tijdelijke en plaatsgebundene overstijgende) norm, welke dus onafhankelijk van tijd en plaats het maatschappelijk leven dient te beheersen en gehandhaafd moet worden. Zowel principieel als historisch bepaald kan dit moeilijk iets anders zijn dan de opdracht tot het gedurig expliciet maken en actualiseren van de maatschappelijke waarden en normen welke in het Evangelie besloten liggen. Zelfs voor de niet-christenen in elk geval toch een gezaghebbende bron van onze beschaving.

b. De mens heeft rechten en ook plichten als lid van de burgerlijke gemeenschap waarbinnen hij leeft: de staat, de provincie, de gemeente, maar ook de Europese Unie. Dat betekent dat de gemeenschap solidariteit biedt, maar ook dat die gemeenschap eisen kan – en moet – stellen aan wie er deel van uitmaken. Een menslievende samenleving heeft dus de (morele) plicht om wie misbruik van haar menslievendheid maakt en à fortiori wie crimineel gedrag vertoont, hard aan te pakken.

c. De mens heeft rechten alsook plichten als lid van zijn natuurlijke gemeenschap, de familie. De overheid moet dus enerzijds alles doen om de gezinnen te helpen, anderzijds de gezinnen en de naaste familie aanspreken op hun verantwoordelijkheden. In ruimere zin kan gesteld worden dat al onze materiële, culturele en spirituele creaties en bezittingen het erfdeel onzer vaders vormen en

dat wij de verplichting hebben om dat te bewaren en ook verder te ontwikkelen. Dat vormt de band tussen vorige, huidige en toekomstige generaties.

d. De mens heeft rechten omdat hij werkzaam is, men heeft uiteraard ook rechten op de vruchten van de arbeid, maar het kwalitatieve verschil in arbeid en het nuttigheidsaspect rechtvaardigen verschil in beloning. Een maatschappelijke discussie over de relatieve zwaarte van de beloning is op zijn plaats. Waarom moeten beroepsvoetballers miljoenen verdienen en een geriatrisch verpleegkundige zo weinig?

e. Godsdienst, christelijke waarden en geestelijke waarden in het algemeen zijn van grote relevantie voor mens en maatschappij en dienen door de overheid verdedigd en bevorderd te worden. De overheid ageert dus niet waardevrij, uiteraard ook vanwege de handhaving van de transcendentale norm (onder a.).

f. Geen individualisme en atomisering van de samenleving, geen geesteloos collectivisme, maar solidariteit binnen de natuurlijk en historisch gegroeide geografisch bepaalde woongemeenschappen als land, provincie, gemeente, en in wijder verband de Europese Unie; de natuurlijke gemeenschappen gezin en familie; de arbeidsgemeenschappen gevormd door werkgevers en werknemers. De geografisch bepaalde en historisch gegroeide gemeenschappen hebben een waarde uit eigen hoofde en men is als medeburger drager van rechten en plichten. Het subsidiariteitsbeginsel is hier een leidraad: zoveel bevoegdheden geven aan het lagere niveau als voor de behartiging van de toevertrouwde belangen doeltreffend is.

Het gezin is de hoeksteen van de maatschappij en de verhoudingen in de samenleving dienen idealiter het gezin als voorbeeld te nemen.

In de arbeidsgemeenschappen ten slotte dient via een organische structuur de samenwerking tussen arbeid, management en kapitaal te geschieden, zodat polarisatie tussen deze elementen wordt uitgebannen. De corporatieve gedachte is aan actualisering, herwaardering en herijking toe: eenheid in verscheidenheid.

g. Personalisme: met inachtneming van het hierboven gestelde is de mens geroepen zich te vervolmaken en zich veelzijdig te ontplooien.

h. Bevorderd moet worden de meritocratie, het aan het roer komen van de bekwaamsten, de geestelijke elite, die haar roeping moet volgen het algemeen belang te dienen zonder aanzien des persoons, in plaats van het grote geld na te jagen.

i. De overheid dient de wet en de genomen wettige besluiten uit te voeren, indien nodig met de sterke arm van politie en justitie. Aan de Nederlandse gedoogcultuur van hoog tot laag moet een einde worden gesteld. De rijksoverheid moet snel en effectief ingrijpen indien lagere overheden en uitvoerende instanties haar genomen besluiten saboteren, zoals bijvoorbeeld soms het geval is met betrekking tot de Koppelingswet, het asielbeleid en de WAO. De huidige criminaliteitsexplosie,

ten dele van een internationaal karakter, vraagt om draconische bestrijding en sancties.

j. De redding van het milieu vergt ingrijpende, krachtige maatregelen die stringent gehandhaafd moeten worden. Ecologische duurzaamheid moet prevaleren boven kortzichtig handelen uit winstbejag (deze stelling is toegevoegd in juli 2006).

Tot zover enkele denkkaders voor een constructief alternatief staatkundig denken.

IV. EEN AANZET TOT NADERE POSITIEBEPALING

Aanhakend bij het onder II geschetste crisisbeeld behoeft men geen profeet te zijn om de verwachting uit te spreken dat onze maatschappij politiek, economisch en cultureel steeds dieper in het moeras zal wegzakken indien wij – namelijk degenen die deze gang van zaken betreuren en globaal instemmen met het onder II geschetste beeld – deze ontwikkelingen op hun beloop laten.

De geschetste negatieve ontwikkelingen – de feilen van de samenleving – worden voorshands – *for the time being* – qua uitwerking als het ware verdoofd alsook deels afgekocht door de ongekende welvaart en weelde waarin de Westerse samenleving zich baadt, als in een avondzon die aan de nacht voorafgaat.

Wij moeten ons echter hoeden voor ongemotiveerd optimisme: zonder diepgaande mentaliteitsverandering en zonder daaruit voortkomende resolute activiteit, zal het onder II geschetste beeld alleen nog maar zorgwekkender worden.

Anderzijds dienen we onze samenleving evenzeer te wapenen tegen een ongebreideld pessimisme, tegen *défaitisme*: het is mogelijk de huidige neergang om te buigen, mits wij voldoende gemotiveerd, actief en moedig zijn. Het zijn nog altijd de mensen zélf die hun eigen geschiedenis, hun eigen lot, creëren. Onafwendbare negatieve ontwikkelingen bestaan niet doch zijn goeddeels te wijten aan de slapheid, de passiviteit, van de betrokkenen.

Toen Augustinus, de kerkvader uit de vijfde eeuw, werd geconfronteerd met verhalen over moeilijke tijden, zei hij simpelweg: *“De tijden? Dat zijn wij!”*. Ons derhalve baserend op de denkkaders zoals geponeerd onder III, is het een ware uitdaging deze te trachten in daadwerkelijk beleid te vertalen, en in praktijk te brengen. Of, zoals ik boven een Franse schouw las: *“Qui veut, peut”*: waar een wil is, is een weg.

In de menselijke natuur is geschapen het vermogen des ondersheids tussen goed en kwaad: het geweten.

Die eigenschappen nu waarvan het geweten zegt dat ze goed zijn dienen van jongs af aan binnen het kader van opvoeding en onderwijs gestimuleerd te worden, terwijl manifestaties van de tegenovergestelde, dus negatieve, eigenschappen gecorrigeerd dienen te worden.

Een simpele stelling, zult U misschien zeggen. Maar aan het in de praktijk brengen ervan schort het wel eens.

Met andere woorden: de ethische code – ingeschapen in de menselijke natuur – dient te worden versterkt. Waarom ook niet ‘ex-probleemjongeren’ ingeschakeld, die vanuit hun eigen achtergrond kunnen pogen anderen op het rechte pad te houden c.q. te brengen?

Geweldsmonopolie en straffoemetingsbeleid

Ons even bepalend tot de rol van de overheid: deze heeft tot taak degenen die – tegen hun eigen geweten en besef van goed en kwaad in – in beduidende mate inbreuk maken op de morele – en rechtsorde hiervoor adequaat te straffen. Aan de straf zitten drieërlei aspecten.

In de eerste plaats komt zij de misdadiger toe: door deze bewust gewilde inbreuk op de rechten van zijn medemensen en door de verstoring van de morele- en de rechtsorde, is deze straf – die hij natuurlijk niet beoogd heeft – toch het zijne, het hem toekomende lot geworden krachtens zijn eigen, vrije wil. Immers: door zijn inbreuk op de morele- en rechtsorde, door zijn vergrijp begaan aan een medemens, heeft hij zich in feite gekeerd tegen en afgewend van de menselijke gemeenschap waarin hij leeft. Tastbaar en voor de misdadiger duidelijk invoelbaar wordt dit gemaakt door hem bijvoorbeeld een gevangenisstraf op te leggen. Hierdoor wordt juist zijn vrije wil gerespecteerd: door de misdaad te kiezen heeft hij zich opgesteld tegenover de gemeenschap; de gemeenschap neemt zijn keuze au sérieux en sluit hem enige tijd ook lijfelijk uit haar midden uit, omdat de misdadiger zichzelf al reeds innerlijk en wezenlijk van die gemeenschap bleek te hebben afgewend.

Het tweede aspect van het straffen is de heropvoeding oftewel de resocialisatie. Getracht dient te worden het morele bewustzijn en de wilskracht weer te versterken en op peil te brengen.

Het derde aspect tenslotte is de generale preventie. Bereikt zal moeten worden dat ten aanzien van bepaalde ernstige misdrijven waarbij men met voorbedachten rade te werk gaat, zoals, bijvoorbeeld, gewapende roofovervallen, de straffen zo zwaar zijn dat het risico voor de misdadiger – ingeval hij gepakt wordt – te zwaar wordt en hij ervan afziet. Indien men weet dat men de kans loopt om wegens het buitmaken van een halve ton een jaar de gevangenis in te gaan is het – in misdadige zin gesproken – een aanvaardbaar risico. Maar indien men de zekerheid heeft dat men – in geval van berechting – voor elke gewapende roofoverval effectief levenslang vrijheidsstraf in combinatie met dwangarbeid krijgt, zal men vaak het risico onaanvaardbaar vinden en dus er van afzien.

Het opleggen en vooral het in het vooruitzicht stellen van zeer zware straffen is een instrument om de maatschappij, dus in feite elke concrete mens, te beschermen tegen de euvelde van beroeps- en gewoontemisdadigers.

Ik pleit derhalve voor de invoering in het Wetboek van Strafrecht van strafminima op een behoorlijk niveau met betrekking tot ernstige misdrijven. Een gewapende overval zou bijvoorbeeld effectief minimaal twintig jaar met dwangarbeid moeten opleveren. Evenzo handel in harddrugs. Voor boeven wordt het dan uitkijken geblazen. Maar voorkomen is uiteraard beter dan genezen. Het zou goed zijn reeds op de lagere scholen de jeugd duidelijk te maken dat de criminaliteit een van de grote kwalen van de samenleving is en de jongeren respect in te prenten voor andermans fysieke integriteit en eigendommen.

Burgerschap

Voorts, zou het goed zijn een mentaliteitsverbetering trachten te bewerkstelligen door op de scholen 'burgerzin' aan te kweken, onder andere door het aan de kaak stellen van het misbruik dat gemaakt wordt van de sociale wetgeving, door aandacht te besteden aan het vraagstuk van de misdaadbestrijding en door het in jeugdverband stimuleren van een constructieve saamhorigheid, zich uitend in gemeenschappelijk te volvoeren projecten, bijvoorbeeld op sociaal gebied, milieuzorg, dierenverzorging en dergelijke.

Drugsbeleid

De samenleving kan niet goed functioneren zonder een overheid die gezag en prestige heeft en haar verantwoordelijkheid niet schuwt. Regeren is vooral ook willen – en kunnen – vooruitzien, en ook, niet verzanden in bureaucratische stroop. Het gedoog-'beleid' betekent in feite niets anders dan dat

de overheid het eigen beleid niet meer durft uit te voeren. De drugshandel moet met draconische middelen worden bestreden en de overlast die drugsgebruikers veroorzaken dient te worden aangepakt. De publieke ruimte, dus 'de straat', dient overal veilig toegankelijk te zijn. Hard en doeltreffend optreden waar nodig moet gebeuren. Internationale samenwerking is ook dringend geboden bij de bestrijding van de georganiseerde, grensoverschrijdende criminaliteit.

Migratiestromen

Een ander punt van zorg betreft de massale binnenkomst van allochtonen. Het is zonneklaar dat de huidige immigratiestromen hebben geresulteerd in een (stedelijk) leefklimaat dat weinig toekomstperspectief biedt, bendeforming en drugsconsumptie stimuleert, kortom misdaadbevorderend is. Het is derhalve ieders plicht om een dergelijk verderfelijk leefklimaat te helpen voorkomen. Ieder (jong) mens zou zich immers moeten kunnen ontplooiën in een samenleving waarin het positieve in hem gestimuleerd wordt en die beroepsperspectieven biedt. Daarom moet sociaal-culturele ontworteling, verloedering en een criminogene omgeving worden voorkomen. Dat kan alleen maar indien problemen in de landen van herkomst worden aangepakt; dat kan juist niet door mensen uit andere culturen, veelal laag opgeleid, hierheen te laten komen. Wij zijn geen toevluchtsoord voor de economische vluchtelingen, gelukzoekers. Echte vluchtelingen moeten primair binnen de eigen regio van herkomst worden opgevangen, pas subsidiair elders. Overigens past hier het uitspreken van respect en appreciatie voor de vele allochtone medeburgers die hun te waarderen bijdrage aan onze samenleving bieden. We zouden jullie niet willen missen!

Gezinsbeleid

De beste criminaliteitspreventie wordt gevormd door goede gezinnen. Deze zijn het behoud van de samenleving. Natuurlijk zijn er situaties denkbaar waarin uitzonderingen op de regel te prefereren zijn. Maar die doen niet af aan het natuurbepaalde, empirisch vastgestelde feit dat normaal gesproken het 'traditionele' gezin een veel betere basis vormt om kinderen op te voeden dan andere samenlevingsvormen. Dit verdient dus de bijzondere aandacht van de overheid. Het gaat erom dat de kinderen voldoende ouderlijke aandacht krijgen. De politiek moet dus ophouden op bijna dogmatische wijze de economische zelfstandigheid van beide echtelieden te bevorderen, met als gevolg, dat overdag voor de kinderen een 'goed' – wat heet? – heenkomen gezocht moet worden. Niet het tweeverdienerschap, maar het kostwinnerschap – alleen of door beiden aanvullend in deeltijd – schept de beste condities voor de opvang van kinderen. En nu we het toch over kinderen hebben: goed onderwijs is van niet te overschatten betekenis. 'Kennen' en 'kunnen' alsook de overdracht van waarden en normen dienen hier centraal te staan. Voor de hoogbegaafden dient in het onderwijs extra aandacht te zijn. Dit is een onmiskenbaar maatschappelijk belang.

Europeanisering

Maar politiek houdt niet op bij onze grenzen. Europa vormt zich, dat is na zoveel conflicten in de geschiedenis van ons oude werelddeel een grote vooruitgang. We moeten naar een Europa toe dat zich laat inspireren door de christelijke en humanistische waarden die zozeer een stempel hebben gedrukt op dit deel van de wereld, en – via Europa – ook mondiaal (enige) ingang hebben gevonden. Een Europa dat als architectonisch beginsel de subsidiariteit heeft, dus wars is van onnodige centralisatie. Een Europa dat sterk staat in de wereld, maar ook hulpvaardig is, en daarbij de effectiviteit van de hulpverlening in het oog houdt. Een Europa dat een gecoördineerde buitenlandse politiek ontwikkelt en militair zo nauw mogelijk samenwerkt, ja een geïntegreerde Europese *Rapid Deployment Force* opbouwt, een snel inzetbaar leger met slagkracht, voor gezamenlijk militair optreden. Europa dient over zodanige afschrikkingwapens te beschikken, dat haar landen niet gechanteerd kunnen worden of erger nog kunnen worden aangevallen, omdat de aanvallers het niet verwaarloosbare risico loopt van de kaart te worden geveegd. We moeten tenslotte niet vergeten, dat van de wereldgemeenschap ook actuele dan wel potentiële schurkenstaten deel uitmaken. Het behoud van de politieke en militaire band met de Verenigde Staten is essentieel. Als er in 1914 of

1940 een soort NAVO had bestaan, dus inclusief de VS, hadden de beide wereldoorlogen hoogstwaarschijnlijk niet plaatsgegrepen. De geschiedenis leert soms lessen.

Visuele verontreiniging

Onze maatschappij dreigt – ook uiterlijk – te gaan lijden aan een teveel aan grauwheid, eenvormigheid en massificatie. Het moet de taak van onze overheid zijn om via een gericht cultuurbeleid deze ‘grauwsluier’ te doorbreken. Nieuwe woonvormen moeten gecreëerd worden waarin de mens zich méér thuis zal voelen en méér zijn menselijke individualiteit zal kunnen beleven dan in de ziellose torenflats of in gelijkvormige rijtjeshuizen. Er zullen huizen en woonomgevingen aangelegd moeten worden die menselijker, als men wil gezelliger, fraaier en meer ruimte tot ontplooiing biedend zullen zijn dan de koude, de menselijke natuur in wezen vijandige en door technocraten geplande massabeuizingen. Kortom, de vervreemding tussen de mens en zijn woonmilieu dient gekeerd te worden. De overheid dient verder door opdrachten en bepaalde, bewust gekozen, subsidies de kunstuitoefening te bevorderen. Het is echter niet de taak van de overheid allerhande extravagante, voor zeer velen meestal onbegrijpelijke en soms shockerende ‘kunst’ te stimuleren waarvan de artistieke waarde in brede kringen twijfelachtig wordt gevonden en die slechts via overheids gelden overeind kan blijven.

Dier en milieuvriendelijke landbouw

Deze paragraaf wil ik graag afsluiten met een gewetenskwestie, gebaseerd op de transcendente norm (hfdst. III sub a van het Civilistisch Manifest). De mens is de koning van de schepping. Daaruit volgen rechten maar ook daarmee samenhangende verantwoordelijkheden. Wij hebben het recht van dieren gebruik te maken voor ons nut, hetgeen ook inhoudt hen te mogen slachten voor ons eigen voedsel en de verkoop. Maar wij dienen te beseffen dat ook dieren wonderbaarlijke schepselen Gods zijn, bovendien toegerust met gevoelens. Daaruit volgt, dat als wij dieren op een ethisch onjuiste wijze behandelen, wij ook de Schepper beledigen. Dit impliceert dat wij het dier in zijn eigen, natuurlijke waarde dienen te laten en het dier dus niet mogen verhinderen krachtens zijn eigen natuur zijn dierzijn te beleven. De optiek welke het dier verlaagt tot een puur economische factor en die er toe leidt dat bijvoorbeeld kippen en varkens in veel te kleine ruimten worden samengeperst uit winstbejag en met veronachtzaming van het onevenredig leed dat hun wordt toegevoegd, ‘denatureert’ de schepping en is een uiting van gevoelloos streven naar winstmaximering. De bio-industrie is een ethisch monstrum en een dolgedraaid gekkenhuis. De ‘logica’ van het systeem brengt met zich mee dat vegetarische koeien gemalen soortgenoten te eten krijgen als ze al niet bewerkt worden met hormoonpreparaten, kippen giftig voer wordt voorgezet en kalveren in kisten moeten leven. Deze wraakroepende zonde blijft niet ongestraft. De schepping slaat terug naar het ontarde schepsel, zoals de voedselcatastrofe van de afgelopen jaren laat zien. Men dient zich in te zetten voor de ontmanteling van deze dolgedraaide, immorele ‘business’.

V. OPROEP TOT EEN CIVILISTISCHE LIGA

Het ware wenselijk dat degenen die de benadering van de maatschappelijke problemen in de geest als hierboven uiteengezet onderschrijven, dus de ‘civilistische maatschappijbeschouwing’ aanhangen, hun krachten bundelen. Dwars door partijlidmaatschappen heen; of wellicht dat men tot de zeer velen behoort, die politiek nog formeel geen ‘kleur’ hebben bekend voorzover deze hedentendage nog zichtbaar is. Dwars ook door andere maatschappelijke groeperingen heen.

Misschien moeten we komen tot een Civilistische Liga, als *think tank* voor de samenleving, als inspreker met betrekking tot het overheidsbeleid en – waar nodig – als ‘drukkingsgroep’. We zullen zodoende zorgen, dat er naar ons geluisterd gaat worden. En dat het beleid in de geest van het Manifest wordt beïnvloed. “Civilisten aller landen: verenigt U!”

(post scriptum: die Civilistische Alliantie is er dus gekomen, onder de naam: Civilistisch Appel)